

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0414/2007

26.10.2007

RAPORT

Euroopa naabruspoliitika arendamine
(2007/2088(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Charles Tannock, Raimon Obiols i Germà

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	15
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS.....	18
MENETLUS	25

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta (2007/2088(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa naabruspoliitika (edaspidi „naabruspoliitika”) arengut alates 2004. aastast ja eelkõige komisjoni 4. detsembri 2006. aasta eduaruandeid naabruspoliitika rakendamise kohta (SEK(2006)1504/2, SEK(2006)1505/2, SEK(2006)1506/2, SEK(2006)1507/2, SEK(2006)1508/2, SEK(2006)1509/2, SEK(2006)1510/2, SEK(2006)1511/2, SEK(2006)1512/2),
- võttes arvesse nii Armeenia, Aserbaidžaaani, Gruusia, Moldova ja Ukrainaga kui ka Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Palestiina omavalitsuse ja Tuneesiaga ühiselt vastu võetud tegevuskavasid;
- võttes arvesse Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendit, mis on tihedalt seotud ühiselt vastu võetud tegevuskavade rakendamisega, asendades seni TACISE ja MEDA programmi kaudu antava tehnilise abi osutamist;
- võttes arvesse komisjoni 21. novembri 2006. aasta mitteametlikku dokumenti „Mida EL võiks Valgevenele anda”;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu poolt 12. detsembril 2003. aastal heakskiidetud Euroopa julgeolekustrateegiat „Turvaline Euroopa paremas maailmas”;
- võttes arvesse komisjoni 4. detsembri 2006. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta (KOM(2006)0726);
- võttes arvesse komisjoni 11. aprilli 2007. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Musta mere sünergia – uus piirkondlik koostööalgatus” (KOM(2007)0160);
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistujariigi 14.–15. detsembri 2006. aasta¹ ja 21.–22. juuni 2007. aasta² järeldusi ning eesistujariigi Saksamaa 15. juuni 2007. aasta eduaruannet;
- võttes arvesse oma resolutsioone laiema Euroopa ja naabruspoliitika kohta, eelkõige oma 19. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni³;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone ELi naaberriikide ja piirkondade kohta;
- võttes arvesse oma resolutsioone naabruspoliitika ja ELi laienemise strateegia kohta;

¹ Nõukogu eesistujariigi järeldused 16879/1/06 REV 1.

² Nõukogu eesistujariigi järeldused 11177/07.

³ ELT C 287E, 24.11.2006, lk 312.

- võttes arvesse oma eelmisi resolutsioone Põhjamõõdme tuleviku kohta (16. november 2005¹) ja Põhjamõõdme Läänemere strateegia kohta (16. november 2006²);
  - võttes arvesse ÜRO arenguprogrammi 2005. aasta araabia riikide inimarengu aruande järeldusi;
  - võttes arvesse komisjoni korraldatud ja 3. septembril 2007. aastal toimunud Euroopa naabruspoliitika konverentsi;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja regionaalarengukomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A6-0414/2007),
- A. arvestades, et nii turvalisuse kindlustamine, demokraatlik stabiilsus ja heaolu kui ka hea valitsemistava edendamine ning põhiõiguste ja inimõiguste austamine ELi naabruses on äärmiselt oluline kogu Euroopa mandri stabiilsuse ja heaolu tagamiseks;
- B. arvestades, et naabruspoliitika jääb ELi välispoliitika peamiseks prioriteediks;
- C. arvestades, et naabruspoliitika peaks jääma laienemisprotsessist eraldatuks; arvestades, et osalemine naabruspoliitikas ei välista idanaabrite puhul, keda saab selgelt määratleda kui Euroopa riike, võimalikku väljavaadet saada pikaajalises perspektiivis ELi liikmesriigiks; arvestades, et Euroopa naabruspoliitika on kõigile asjassepuutuvatele riikidele võimalus ELiga tihedamalt integreeruda;
- D. arvestades, et hoolimata reformikavade edukast käivitamisest mitmes naaberriigis ei ole naabruspoliitika veel täielikult täitnud ootusi, mis on seotud naabruspoliitika riikide valitsuste initsiatiivi ja panuse suurendamisega poliitilistes ning majandusreformides;
- E. arvestades, et partnerite motiveerimiseks reformide läbiviimise edendamisel tuleb luua rohkem stiimuleid; arvestades, et naabruspoliitikat tuleb olulisel määral tugevdada, et kõnealust protsessi lihtsustada, sealhulgas eraldades piisavalt rahalisi vahendeid selle ametlike sihtide ja eesmärkide saavutamiseks;
- F. arvestades, et avalikud ja külmutatud konfliktid on ikka veel suurim takistus Euroopa naabruspoliitika peamiste eesmärkide saavutamisel; arvestades, et stabiilsust saab saavutada ainult praeguste konfliktide ulatusliku ja püsiva lahendamise kaudu;
- G. arvestades, et ELi Lõuna-Kaukaasia riike käsitleva poliitika teatavaid küsimusi ja ELi Musta mere regionaalpoliitikat käsitletakse Euroopa Parlamendi väliskomisjoni koostatud raportites eraldi,
1. toetab täielikult naabruspoliitika peamisi eesmärke, mis on suunatud heaolu, stabiilsuse ja

¹ ELT C 280 E, 18.12.2006, lk 113.

² ELT C 314 E, 21.12.2006, lk 330.

turvalisuse koostoime tugevdamisele, et arendada tihedaid sidemeid naaberriikidega ja naaberriikide vahel ning kohustada neid läbi viima reforme inimõiguste austamisele, õigusriigile, paremale valitsemistavale ja sotsiaalsele ning majanduslikule arengule tugineva demokraatia saavutamiseks; rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu võrdsete õiguste edendamisele, eriti naiste õiguste parandamisele, kuid samuti vähemustele ja naaberriikide võimele ületada rahvuslikke, usulisi või sotsiaalseid konflikte rahumeelselt;

2. väljendab kahtlust naabuspoliitika geograafilise rakendusala otstarbekuse suhtes, kuna see hõlmab nii riike, mis geograafiliselt kuuluvad Euroopasse, kui ka Vahemere-äärseid, väljaspool Euroopat asuvaid riike; märgib siiski, et praegu ei tundu olevat realistlik nimetatud kõikehõlmavat poliitilist raamistikku põhjalikult muuta; rõhutab seetõttu vajadust teha suuremaid pingutusi selle poliitika mitmepoolsete eesmärkide ja vahendite määratlemiseks, et EL ja tema naaberriigid saaksid väljakutsetele ühiselt vastata, austades samal ajal asjassepuutuvate piirkondade ja riikide erinevaid tingimusi ja iseloomu;
3. soovib seetõttu tungivalt, et kogu poliitika rakendamisel peab arvestama võimalikult palju naabuspoliitika riikide erinevat olemust, et luua reformide läbiviimiseks ja kõnealuste ühiskondade panuse suurendamiseks kaasajastamise protsessis ning koostööks ja integratsiooniks ELiga sobivaimad ja kasutoovaimad keskpika ja pika perioodi stiimulid;
4. märgib, et Euroopa naabuspoliitika lähenemisviisis ettenähtud tingimuslikkus põhineb laienemise positiivsetele kogemustele; on arvamusel, et tingimuslikkus võib olla sobiv stiimul reformiprotsessi kiirendamisel naabuspoliitika riikides nende lähenemisel ELile, juhul kui see töötatakse välja positiivselt ja diferentseeritult vastavalt asjaomase riigi erivajadustele ja võimetele ning sellega kaasneb partnereid ühendava poliitilisi, institutsioonilisi ja majanduslikke aspekte hõlmava nägemuse kujundamine;
5. rõhutab eelkõige, et universaalsete inimõiguste ja põhivabaduste austamine on ELi poliitika keskne põhimõte; rõhutab, et hoolimata partnerriikide valitsuste tahte suurusest koostööd teha ja neid väärtusi jagada tuleb kodanikuühiskonda kõigis naabuspoliitika riikides igakülgselt toetada ning tema osalemist ja võtmerolli demokratiseerimis- ja reformiprotsessis julgustada ning vaba ja sõltumatu meedia arendamist soodustada; kutsub komisjoni üles pidama läbirääkimisi inimõiguste allkomisjonide loomise suhtes kõikide Euroopa naabuspoliitika riikidega, et tagada selles küsimuses tõhus poliitiline dialoog;
6. rõhutab suhete tihendamise olulisust ELi jaoks naabuspoliitika riikide parlamentide, erakondade, omavalitsuste ja teiste sidusrühmadega, eesmärgiga kaasata neid tegevuskavade arendamisse ja rakendamisse; nõuab seetõttu tungivalt, et partnerlusfoorumeid korraldataks perioodiliselt;
7. rõhutab tõhusama laiapõhjalise kodanikuühiskonna dialoogi ja inimestevaheliste kontaktide äärmiselt olulisust, kuna need aitavad ELi ja naabuspoliitika riikide ühiskondadel üksteist paremini mõista ning näha koostööst saadavat kasu mõlema poole jaoks; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleks pöörata üliõpilas-, kultuuri- ja teadustööga seotud vahetusprogrammidele; tervitab sellega seoses komisjoni algatust muuta ühenduse ametid ja programmid naabuspoliitika partnerriikidele kättesaadavaks ning toetab eelkõige kõigi naabuspoliitika riikide kaasamist Erasmus Mundus

programmi;

8. kutsub komisjoni ning riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke asutusi üles käivitama sõpruslinnade ja -piirkondade programme ning toetama neid programme piisavalt, et parandada kohaliku ja piirkondliku tasandi haldussuutlikkust naabermaades, samuti et edendada kodanikuühiskonna vahetusprogramme ja väikeprojektide algatusi;
9. rõhutab vajadust ELi ja liikmesriikide tõhusa poliitilise panuse järele, et naabuspoliitika oleks jätkuvalt edukas; nõuab tungivalt, et poliitika vastavuse, sidususe ja vastastikuse täiendavuse huvides kooskõlastaksid ELi liikmesriigid oma naabuspoliitika riikides aetava poliitika niipalju kui võimalik naabuspoliitika riiklikes strateegiadokumentides sätestatud prioriteetidega;
10. toetab korrapärase poliitilise dialoogi süvendamist ELi ja naabuspoliitika riikide vahel; tervitab asjaolu, et Ukraina, Moldova, Gruusia ja Armeenia nõustuvad enamiku ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika deklaratsioonide ja seisukohtadega, ning toetab otsust kaasata samal viisil ka Aserbaidžaan; on veendunud, et võimalus ühineda ELi välispoliitikaga peaks olema avatud kõigile naabuspoliitika riikidele;
11. tervitab komisjoni teatises kirjeldatud pikaajalist eesmärki luua naabuspiirkonna ulatuses vabakaubanduspiirkond; toetab läbirääkimisi, mis on seotud kahepoolsete põhjalike vabakaubanduslepingutega ELi ja asjaomaste naabuspoliitika riikide vahel, mis vastavalt reguleerivate reformide elluviimisele peaksid minema kaugemale impordimaksudest ning hõlmama teenuseid ja investeringute kaitset; rõhutab vajadust siduda läbirääkimised sotsiaalse ja keskkonnamõju hindamisega; avaldab kahetsust, et EL ei ole seni pidanud võimalikuks avada oma turg toodetele, mille tarnimist konkurentsivõimeliste hindadega võimaldab naaberriigi hea asukoht ja mille kvaliteet vastab ELi standarditele;
12. toetab mitmepoolse valdkondliku koostöö arendamist ELi ja tema partnerite vahel, kusjuures kõnealune koostöö põhineb olemasolevatel piirkondlikel ja piiriülestel sidemetel sellistes valdkondades nagu keskkond, energiavarustuse kindlus, transport ning piirihaldamine ja rände juhtimine; toetab võimaluse korral ühise poliitika integreerimist soodustavate õiguslikult siduvate valdkondlike lepingute alaseid läbirääkimisi; rõhutab eelkõige vajadust suurendada investeringuid, mis on seotud üleeuroopaliste energia- ja transpordivõrkude laiendamisega naabuspoliitika riikidesse;
13. rõhutab vajadust kasutada olemasolevaid mitmepoolseid organisatsioone Euroopa Liidu ja naabuspoliitika riikide vahelise suhtluse tugevdamiseks; rõhutab eriti Euroopa Nõukogu ja OSCE rolli inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi rakendamise jälgimisel;
14. toetab läbirääkimiste pidamist viisarežiimi lihtsustamise ja tagasivõtulepingute üle kõigi naabuspoliitika riikidega; rõhutab vajadust parandada naabuspoliitika riikide suutlikkust juhtida rändevoogusid, võidelda tõhusalt ebaseadusliku rändega ja tagada, et rahvusvaheliste inimõigustega seonduvaid kohustusi austatakse; kutsub liikmesriike, ELi ja kõiki naabuspoliitika riike üles tugevdama koostööd võitluses piiriülese organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, inim- ja uimastikaubanduse vastu; toetab naabrite osalemist Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuris (FRONTEX) ja Euroopa Politseiametis (Europol); nõuab vajadust tagada, et selliseid tagasivõtulepinguid rakendades austatakse täielikult mittetagasisaatmise

põhimõtet, ning tagada juurdepääs õiglasele varjupaiga taotlemise menetlusele; nõuab tungivalt, et komisjon korraldaks vastavalt naabruspoliitika riikidega sõlmitud tagasisõltulepingutele tagasisaadetud isikute kohtlemise tõhusa jälgimise, eriti seoses võimaliku kollektiivse tagasisaatmisega;

15. tuletab meelde, et Euroopa naabruspoliitika annab suurepärase raamistiku piirkondlikule ja allpiirkondlikule koostööle; nõuab tugevdatud piirkondlikku koostööd küsimustes, mis puudutavad vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajanevat ala ning eelkõige piirihaldust, rännet ja varjupaigaga seotud küsimusi, võitlust organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse, ebaseadusliku sisserände, terrorismi, rahapesu ja uimastikaubanduse vastu ning samuti politsei- ja õigusala koostööd; on seisukohal, et piirkondlik koostöö ja piirkondlike võrgustike loomine sellistes küsimustes võiks rajaneda kogemustel, mida on saadud muu hulgas Söderköpingi protsessi raames, mis hõlmab ühelt poolt Valgevenet, Moldovat ja Ukrainat ning ELi poolt Eestit, Ungarit, Lätit, Leedut, Poolat, Rumeeniat, Slovakkia ja Rootsi;
16. palub tungivalt liikmesriikidel tõhustada viisade menetlemist, et soodustada liikuvust ja muuta seaduslik reisimine ELi lihtsamaks ja odavamaks, eriti üliõpilastele, teaduritele, ärimeestele ja kodanikuühiskonna esindajatele; kutsub liikmesriike üles tõhusalt tegelema oma konsulaarteenistustes ilmnunud probleemidega; julgustab ühiste Schengeni viisade taotlemise keskuste rajamist naabruspoliitika riikidesse;
17. julgustab liikmesriike vajaduse korral alustama läbirääkimisi kahepoolsete lepingute sõlmimiseks naabruspoliitika riikidega, et rakendada kohalikku piiriliikluse korda, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1931/2006, millega kehtestatakse maismaal liikmesriikide välispiiril toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni sätteid¹;
18. tervitab huviga komisjoni ettepanekut koostada tasuvusuuring võimaliku „naabruspoliitika energialepingu” kohta ja sellega seoses julgustab naabruspoliitika liikmesriike austama rahvusvahelist õigust ja endale maailmaturul võetud kohustusi;
19. toetab paremat dialoogi ja koordineeritust ning rohkemat ühistegevust ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel, et edendada ühiste eesmärkide saavutamist, nagu demokraatia edendamine, energiavarustuse kindluse suurendamine ja piirkondliku julgeoleku tugevdamine ELi naabruses;
20. rõhutab vajadust piisavate rahaliste vahendite ja täpse koordineerimise järele teiste finantsasutustega, et muuta naabruspoliitika edukaks, ning on seisukohal, et naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi eelarve suurendamiseks peaks kasutama 2008.–2009. aastateks kavandatud 2007.–2013. aasta finantsperspektiivi läbivaatamist; tervitab naabruspoliitika investeerimisrahastu loomist, mis aitab naabruspoliitika partnerite jaoks rahalisi vahendeid mobiliseerida; rõhutab eriti vajadust säilitada üldine tasakaal naabruspoliitika ida- ja lõunaosa vahel, kajastades ELi sihte ja eesmärke

---

¹ ELT L 405, 30.12.2006, lk 1.

nimetatud piirkondades, senise abi tõhusust ja asjaomase piirkonna elanikkonna suurust;

21. kutsub komisjoni üles koordineerima oma rahalisi vahendeid ja poliitilise analüüsi ressursse rahvusvaheliste rahandusasutuste (EIP, EBRD, Maailmapank) omadega, et luua sünergiat reformide mõjutamisel ja stimuleerimisel vastavalt Euroopa naabruspoliitika tegevuskavadele;
22. tervitab juhtimisrahastu motiveerivat põhimõtet anda täiendavat rahalist toetust kõige rohkem tulemusi saavutanud riikidele; nõuab komisjonilt tungivalt, et juhtimisrahastu premeeriks tõelisi edusamme inimõiguste ja demokraatliku valitsemise eesmärkide saavutamisel, et see põhineks läbipaistvatel eraldamiskriteeriumidel ning et seda kasutataks reformiprotsessi edasiseks toetamiseks;
23. soovib riikidesisese korrupsiooni vastu võitlemise üksikasjalikku ja pidevat jälgimist, mille tulemusi tuleks arvesse võtta abi suuruse määramisel;

Ida-Euroopa naabruspiirkond

24. märgib, et õigusriigi põhimõtteid austavatel demokraatlikel Euroopa naaberriikidel, keda saab selgelt määratleda kui Euroopa riike ja kes austavad õigusriigi põhimõtteid, võib põhimõtteliselt vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 49 olla võimalik taotleda ELi liikmeks saamist, ning et ühise Euroopa protsessi kiirus ja ulatus peaks võimalikult üheselt vastama partnerriikide ja ELi suutlikkusele viia ellu asjakohaseid reforme ja täita tingimusi (Kopenhaageni kriteeriumid);
25. kordab eelnevat silmas pidades Euroopa Parlamendi 12. juuli 2007. aasta soovitusel esitatud seisukohta, et Ukrainaga peetavate läbirääkimiste tulemuseks peaks olema assotsiatsioonilepingu sõlmimine, mis tõhusalt ja usaldusväärset aitab kaasa Ukraina väljavaadetele Euroopas ja algatab vastava protsessi, mille üheks võimalikuks tulemuseks on ELi liikmeks astumine; on seisukohal, et vastav lähenemine tuleks võtta ka suhetes Moldovaga, arvestades, et partnerlus- ja koostöölepingu esialgne kümneaastane tähtaeg lõpeb 2008. aasta juunis;
26. märgib komisjoni algatust kutsuda Valgevene osalema vaatljana 3. septembril 2007. aastal peetud naabruspoliitika konverentsile; avaldab siiski tõsist muret Valgevene valitsuse positiivse vastukaja puudumise pärast komisjoni 2006. aasta novembri mitteametlikus dokumendis esitatud tingimusliku koostööpakkumise kohta; taunib jätkuvaid hukkamisi, mida viiakse läbi Valgevenes, ainsas veel surmanuhtlust rakendavas Euroopa riigis, ja muid Valgevene ametiasutuste inimõiguste ja põhivabaduste rikkumisi, ning kutsub neid üles vabastama kõiki poliitvange ja lõpetama demokraatlike jõudude mahasurumine, et Valgevene inimesed saaksid kasu vabadusest, demokraatiast ja heaolust ning kõigist võimalustest, mis tulenevad suuremast integratsioonist ELiga; rõhutab, et EL peaks kiiresti tõhustama kodanikuühiskonna ja meediavabaduse ning demokraatiat, õigusriiki, universaalseid inimõigusi ja põhivabadusi austavate erakondade toetamist; nõuab tungivalt, et Valgevene kohaldaks surmanuhtluse suhtes moratooriumi esimese

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0355.

sammuna selle kaotamise suunas ja ratifitseeriks kodaniku-ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti teise lisaprotokollini ning Euroopa inimõiguste konventsiooni ja selle asjaomased protokollid; julgustab komisjoni kasutama tõhusamalt demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit ning tagama, et Valgevene valitsus ei kasutaks ELi rahastamisvahendeid Valgevene kodanike ja kodanikuühiskonna suhtes vääralt;

27. kutsub komisjoni üles edendama inimestevahelisi kontakte, alandades valgevenelastelt, eriti üliõpilastelt, teadlastelt ja kodanikuühiskonna esindajatelt viisade eest võetavat tasu, viies need tasud kooskõlla teiste naabruspoliitika riikidega, nagu Venemaa ja Ukraina;
28. on seisukohal, et Valgevenel on samasugune kutsumus ja väljavaade ühineda Euroopa Liiduga nagu Ukrainal ja Moldoval, kui ta võtab omaks demokraatia, austab põhilisi inimõigusi ja põhivabadusi ning edendab õigusriigi põhimõtet;
29. on veendunud, et tuleb luua keskpika perioodi vältel rakendatav motiveeriv raamistik, mis tugineb uue põlvkonna assotsiatsioonilepingutele, mille üle peetakse läbirääkimisi Euroopa põhiväärtusi austavate naabruspoliitika riikidega, kes soovivad ELiga tihedamalt integreeruda ja kes näitavad objektiivseid tulemusi naabruspoliitika tegevuskava rakendamisel;
30. on seisukohal, et kõnealused lepingud peaksid ette nägema kahepoolsete suhete arengut ELiga progresseeruvalt eri tasanditel, leppides kokku konkreetsetes tingimustes ja ajakavades, mida tuleb täita, sealhulgas tuleb ühiselt vastu võetud tegevuskavades kindlaks määrata siduvad tulemuslikkuse näitajad, mida jälgitakse korrapäraselt; kordab oma varasemat ettepanekut välja töötada nende selgelt Euroopa riikidena määratletavate riikidega ulatuslikud vabakaubanduslepingud võimaliku „EMP pluss” (European Economic Area Plus) kontekstis;
31. kiidab heaks nii viisarežiimi lihtsustamise ja tagasivõtulepingute sõlmimise Ukrainaga kui ka sarnase protsessi algatamise Moldovaga ning nõuab tungivalt, et sarnaste lepingute sõlmimist tuleb arutada ka Lõuna-Kaukaasia riikidega; on veendunud, et pikemas perspektiivis tuleb ette näha väljavaade viisavabaduse kehtestamiseks koos selle saavutamiseks vajalike sammude kindlaksmääramisega; rõhutab, et Gruusia puhul on vajalik ELi ja Gruusia vahelise viisarežiimi lihtsustamise lepingu kiire sõlmimine seoses edusammudega reformide elluviimisel ning ELi ja Venemaa Föderatsiooni vahel sõlmitud viisarežiimi lihtsustamise lepingu tahtmatu negatiivse mõjuga konfliktide lahendamisele Gruusiast eraldunud Lõuna-Osseetia ja Abhaasia piirkonnas; nõuab tungivalt tõhusate kontrollimehhanismide kasutuselevõtmist, eelkõige seoses tagasivõtulepingute objektiks olevate inimeste põhiliste inimõiguste austamisega; rõhutab õiglase varjupaigamenetluse kättesaadavuse piisava tagatise tähtsust neile, kes vajavad rahvusvahelist kaitset, eelkõige kiirendatud tagasivõtumenetluse kohaldamisel piirialadel kinnipeetud inimestele, nagu selle kohta on tehtud ettepanek tagasivõtulepingus Ukrainaga ja tagasivõtulepingu ettepanekus Moldovaga;
32. rõhutab vajadust rakendada intensiivsemalt olemasolevaid ELi toetusega transpordiprojekte piirkonnas, eriti transpordiprojekti TRASECA, mis ühendab Euroopa, Kaukaasia ja Aasia, kasutades täielikult ära asjaomaste riikide transiidipotentsiaali;

33. on veendunud, et taotlema peaks ELi idanaabrite järkjärgulist integratsiooni Euroopa Energiaühendusega, ja nõuab tungivalt, et rakendada tuleb eelkõige energiasektori reforme, kehtestades avatud turumajanduse ja läbipaistvuse põhimõtted eriti hindade, võrgule juurdepääsetavuse ja energiatõhususega seonduva suhtes; tervitab jõupingutusi, mida on tehtud, et muuta energia väline varustuskindlus kooskõlas Euroopa välispoliitikaga naabruspoliitika üheks nurgakiviks;
34. rõhutab Euroopa naabruspoliitika poliitilise mõõtme tähtsust; toetab ELi-poolset suuremat abi piirkondlikele poliitilistele koostööprojektidele, nagu Demokraatliku Valiku Ühendus (Community of Democratic Choice), GUAM (Gruusia, Ukraina, Aserbaidžaan ja Moldova) ning Musta mere majanduskoostöö organisatsioon, et tõhusamalt edendada asjaomases piirkonnas demokraatiat, usaldust, mitmepoolset koostööd ja jätkusuutlikku arengut;
35. rõhutab vajadust ELi aktiivsema osaluse järele nn külmutatud konfliktide lahendamisel, muu hulgas usaldust suurendavate programmide, konfliktide haldamise ning haridus-, kultuuri- ja kodanikuühiskonna loomise projektide abil eraldunud aladel; kiidab heaks piirihaldamise abimissiooni töö Ukraina ja Moldova piiril; kutsub nõukogu ja komisjoni üles selgitama, et osalemine Euroopa naabruspoliitikas kohustab asjaomaseid riike heanaaberlikeks suheteks, ning et Euroopa naabruspoliitika potentsiaali oleks võimalik täielikult ära kasutada, on asjaomased riigid kohustatud tegema uuendatud, uusi ja tõelisi jõupingutusi püsivate ja jätkusuutlike lahenduste leidmiseks piirkonnas eksisteerivatele konfliktidele ning hoiduma vaenulikest seisukohavõttudest, ähvardustest ja tegevustest, mis võiksid olukorda veelgi halvendada ja õhnestada rahvusvahelise üldsuse tehtud jõupingutusi;
36. julgustab Ukrainat ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika avalduste ja seisukohtadega kooskõlastatuse raames ühinema ELi võetud piiravate meetmetega Transnistria piirkonna juhtkonna vastu Moldovas, aidates seeläbi märkimisväärselt kaasa Transnistria konflikti rahumeelsele lahendamisele;
37. tervitab abi, mis on antud Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi alusel usaldust suurendavatele meetmetele Gruusias ning selle eraldunud piirkondades Abhaasias ja Lõuna-Osseetias; palub komisjonil uurida abi andmise võimalust kohalike usaldust suurendavate ja kohalikku majandust taastavate projektide näol Mägi-Karabakhile eesmärgiga aidata lahendada sealset konflikti;
38. kutsub Türgit üles looma normaalseid diplomaatilisi suhteid ja uuesti avama maapiiri oma naabri Armeeniaga usalduse loomise meetmete raames, mis on vajalikud püsiva rahu ja majandusliku integratsiooni saavutamiseks piirkonnas; palub Türgil ja Armeenial alustada ausat arutelu veel lahendamata probleemide üle;
39. rõhutab keerulisema poliitika väljatöötamise tähtsust Musta mere piirkonna jaoks, täiendamaks Euroopa naabruspoliitikat, ning rõhutab Türgi ja Venemaa olulisust partneritena kõnealuse piirkonna jaoks elujõulise strateegia väljatöötamisel;
40. peab oluliseks tugevdada Euroopa Parlamendi ja Euroopa naabruspoliitika idaosa riikide vahelise poliitilise partnerluse parlamendimõõdet; soovib seetõttu moodustada Ida-

Euroopa naabruspoliitika parlamentaarne assamblee (EURO-NEST), mis järgiks Euroopa Parlamendi osalusel juba loodud mitmepoolsete parlamentaarsete assambleede eeskuju ning kaasaks Ukraina, Moldova, Gruusia ja Aserbaidžaaani parlamendid ning demokraatiat pooldavad vaatlejad Valgevenest;

41. on veendunud, et kõnealune assamblee annaks kasuliku panuse tugevdatud Euroopa naabruspoliitika rakendamisse ning tooks lisaväärtust kahepoolsete parlamentidevaheliste delegatsioonide töösse, võimaldades kõigil asjaomastel pooltel tugevdada koostööd, solidaarsust ja vastastikust usaldust, aidata kaasa külmutatud konfliktide lahendamisele ning parandada korrapärast mitmepoolset dialoogi selge piirkondliku mõõtmega ühishuvi pakkuvatel teemadel, nagu näiteks energia, keskkond, terrorismivastane võitlus, rändealaldus, inimõigused jne;
42. tervitab peatselt toimuvat Ida-Euroopa naabruspoliitika parlamentaarset konverentsi "Koos järgmised 50 aastat", mis toimub 2007. aasta novembris, kui esimest sammu õiges suunas;
43. rõhutab vajadust kasutada strateegilist partnerlust ELi ja Venemaa vahel nõudmaks, et põhilisi inimõigusi ja põhivabadusi, rahvusvahelist õigust, demokraatlikku valikut ja õigusriigi põhimõtet austataks kui põhimõtteid, millele tugineb mõlema partneri lähenemisviisi ühisele naabrusele; kutsub Venemaa võime täitma oma kohustust aidata taastada naabruspoliitika riikide territoriaalne terviklikkus ning kaitsta vähemusi piirkondades, kus Venemaa on seotud rahuvalvemissioonidega, ning mitte seista vastu Euroopa võimalikule kaasamisele tsiviil- ja sõjalistesse rahuvalveoperatsioonidesse külmutatud konfliktidega piirkondades, nagu on palunud mõned asjaomased pooled; avaldab kahetsust, et energiaallikaid kasutatakse poliitiliste eesmärkide realiseerimise vahendina; kutsub Venemaad üles alustama konstruktiivset dialoogi ELi ja meie ühiste naabritega võimaluste üle süvendada mitmepoolset koostööd Musta mere piirkonnas;
44. tervitab algatust kindlustada strateegilisi suhteid ELi naabruspoliitika idapiirkonna riikide naabritega, eriti Kesk-Aasia riikidega; juhib tähelepanu, et sellega seoses saab välja töötada seosed ELi naabruspoliitika ja hiljuti vastu võetud Kesk-Aasia strateegia vahel; rõhutab, et arvestades Kasahstani olulisust asjaomase piirkonna poliitikas, majanduses ja energiavaldkonnas ning samuti kõnealuse riigi eriomast ja toimivat ilmalikku mitmerahvuselist struktuuri, tuleks tõsiselt kaaluda võimalusi riigi kaasamiseks naabruspoliitikasse, võimaliku tulevikuväljavaatega täielikule naabruspoliitika riigi staatusele, eeldusel, et riik viib läbi ulatuslikke poliitilisi reforme, pöörates erilist tähelepanu inimõiguste ja demokraatia põhimõtete austamisele;
45. nõuab, et Euroopa naabruspoliitika rakendamine peab jätkuvalt olema kõigi ELi liikmesriikide ühine poliitiline ülesanne; soovib komisjonil võtta arvesse ELiga 21. sajandil ühinenud liikmesriikide ainulaadseid üleminekuga seotud reformikogemusi, et edasi arendada ja täiustada praegu kasutusel olevaid uusi mehhanisme, mis võiksid ELi naabruspoliitika riikidele kasulikud olla;

Vahemere lõunaosa naabrushiirkond

46. rõhutab ELi ja Vahemere lõunapiirkonna riikide tihedat ja pikaajalist seotust ning rõhutab, et tihedast koostööst on huvitatud mõlemad pooled;
47. tuletab meelde, et Euroopa Liit peab aktiivselt toetama ja edendama reformiprotsessi Euroopa naabruspoliitika lõunapoolsetes partnerriikides, sest ulatuslike poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete reformide võimalik kasu ületab suurel määral nende kulu; tuletab samuti meelde, et tegemist on järkjärgulise protsessiga, mis sõltub osaliselt partnerriikide soovist neid reforme hõlbustada;
48. palub komisjonil lisaks uurida võimalusi järgmise põlvkonna laiaulatuslike lepingute sõlmimiseks naabruspoliitika lõunapiirkonna riikidega; rõhutab eriti, et kõnealused lepingud peavad sisaldama sätteid inimõiguste klausli rakendamiskorra kohta; märgib, et kõnealused kahepoolsed lepingud ei tohiks tulla piirkondliku mitmepoolse koostöö laiendamise arvelt ja eelkõige mitte Barcelona protsessi vabakaubanduspiirkonna loomisega seotud eesmärgi taotlemise arvelt; palub liikmesriikidel otsida võimalikke viise tihedama koostöö saavutamiseks, sealhulgas tõhustatud paindlikkuse kaudu, avades tulevikus põllumajandus- ja tööturud viisil, mis on kooskõlas sotsiaalkaitse ja õiguslikkusega; palub naabruspoliitika lõunapiirkonna riikidel tõhustada jõupingutusi majandussüsteemide laiemal avamisel ja majandusala õigusliku reguleerimise ühtlustamisel ELi õigustiku asjaomaste osadega; rõhutab vajadust anda Vahemere piirkonna riikidele õigus kontrollida nende turgude avanemise kiirust ning nende riikide majandus- ja sotsiaalse arengu strateegiaid; on seisukohal, et Euroopa naabruse ja partnerluse instrumendi tõhusam kasutamine piirkondlike projektide jaoks võimaldaks olukorda parandada, et edendada tõeliselt integreeritud piirkondlikku majandusala;
49. kordab, et universaalsed inimõigused on ELi väärtuste keskmes; avaldab kahetsust, et kuigi Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse algusest alates on saavutatud olulisi edusamme demokraatia ja inimõiguste valdkonnas, ei ole see edu piisav, ning nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks kõnealustes riikides tööd valitsuste, piirkondlike ja omavalitsustega ning kodanikuühiskonna osalejatega; rõhutab sõnavabaduse olulisust demokraatliku kultuuri ülesehitamisel ja kodanikuühiskonna tugevdamisel; nõuab tungivalt, et komisjon rakendaks selles valdkonnas tõhusaid dialooge ning töötaks aktiivselt välja ühist hariduspoliitikat ja programme, et edendada vastastikust mõistmist, sallivust ja naiste õigusi, eriti uute põlvkondade hulgas; on arvamisel, et seda eesmärki silmas pidades peaksid lõunapiirkonna partnerid üles näitama suuremat läbipaistvust ja avatust kodanikuühiskonda panustamisel; on siiski veendunud, et inimõigustealased dialoogid ei tohiks takistada ELil tegemast avalikku kriitikat või võtmast teisi meetmeid põhiõiguste tõsiste rikkumiste korral;
50. tunnustab lõunapiirkonna riikide erinevaid olusid, huve ja prioriteete, mida on arvesse võetud läbirääkimistel tegevuskavade üle ja nende rakendamisel; rõhutab Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse raames piirkondliku koostöö tõhustamise äärmist olulisust; rõhutab, et naabruspoliitika ei asenda mingil juhul Euroopa – Vahemere piirkonna partnerlust ega konkureeri sellega, vaid kõnealused kaks poliitikat täiendavad üksteist, võimaldades kombineerida Barcelona protsessi mitmepoolset lähenemisviisi kahepoolse perspektiiviga; kutsub komisjoni üles tõhustama jõupingutusi teavitamise

vallas, et selgitada kahe poliitika vahelist seost partnerriikidele ja ELi avalikkusele;

51. kinnitab vajadust ELi institutsioonide ja liikmesriikide tugevama poliitilise tahte järele osaleda aktiivselt asjaomase piirkonna konfliktide lahendamises, vältides samas olukordi, mille puhul konfliktid takistavad Euroopa naabruspoliitika arengut; rõhutab, et naabruspoliitika ei saavuta oma täielikku mõju, lahendamata konflikte, mis muudavad piirkondliku koostöö keeruliseks või võimatuks; kordab, et konfliktide ennetamist toetavat naabruspoliitika tegevust tuleb tõhustada ja see peab tuginema usaldust suurendavatele meetmetele, nagu piirihaldamine, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi leppimisprotsesside toetamine ning kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine; rõhutab juhtimisrahastu vahendi tähtsat rolli konfliktide ärahoidmisel ja lahendamisel; rõhutab seetõttu vajadust sidususe ja vastastikuse täiendavuse järele Euroopa naabruspoliitika ning teiste õigusaktide ja poliitiliste küsimuste vahel, ning vajadust struktureeritud konfliktianalüüsi ja konfliktide ennetamise võime järele programmide kavandamisel, rakendamisel ja kontrollimisel;
52. kordab, et naabruspoliitika moodustab koos Euroopa – Vahemere piirkonna partnerlusega kõigi koostöövaldkondade raamistiku; on seisukohal, et tõhusam koostöö huvitatud poolte vahel peaks olema võimalik ja et seda tuleb toetada; märgib, et uute algatuste kaalumisel Vahemere piirkonnaga koostöö tõhustamiseks tuleks kindlasti anda uus tõuge Euroopa – Vahemere piirkonna partnerlusele, milleks on vaja tõsiselt mõelda piirangutele ja viimastel aastatel tekkinud raskustele; nõuab, et Vahemere piirkonnaga seonduv peaks jätkuvalt olema liikmesriikide ühise poliitilise huvi keskmes; tuletab meelde Euroopa – Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee olulisust; loodab, et kõnealune institutsioon võiks olla kaasatud Euroopa – Vahemere piirkonna poliitika arengu hindamisse;
53. peab oluliseks tihedamate suhete loomist – ka uute suhete abil – ELi naabrite naaberriikidega, näiteks Pärsia Lahe Koostöönõukogu riikidega;

Euroopa Parlamendi roll

54. kinnitab kohustust jätkata naabruspoliitika rakendamise kontrollimist, kasutades eelkõige oma pädevust, sealhulgas viimase võimalusena oma eelarvepädevust, ja jätkates 2007. aastal alustatud ja 2009. aastaks kavandatud läbivaatamise eesmärgil jätkuvat dialoogi komisjoniga Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi rakendamise teemal ning samuti demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi teemal; kavatseb jälgida korrapäraselt naabruspoliitika eduaruandeid; avaldab siiski kahetsust, et Euroopa Parlamendiga ei konsulteeritud naabruspoliitika tegevuskavade, nende rakendamise hindamise ja inimõiguste allkomisjonidega peetud arutelude edusammude suhtes;
55. on teadlik oma rollist märkimisväärse arvamusekujundajana ja avaliku arutelu foorumi läbiviijana ning kavatseb tõhustada koostööd naabruspoliitika riikide parlamentide ja kodanikuühiskondadega; kohustub seetõttu kasutama tõhusamalt oma parlamentidevaheliste asutuste delegatsioone; rõhutab sellega seoses valitsusvälise mõõtme, nimelt Euroopa – Vahemere kodanikuühiskonna platvormi tähtsust poliitilise dünaamika tugevdamisel lõunapiirkonna partnerriikides;

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning naabruspoliitika riikide valitsustele ja parlamentidele.

31.7.2007

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta
(2007/2088(INI))

Arvamuse koostaja: Tunne Kelam

ETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tervitab komisjoni teatist Euroopa naabruspoliitika (ENP) arendamise kohta ning rõhutab, et nimetatud poliitika on peamine vahend, mille abil innustada naaberriikide liidule lähendamist, julgustada neid rakendama Euroopa väärtussüsteemi ning hoogustada liiduga piirnevate piirkondade majandus- ja sotsiaalarengut, kuna sellised arengud on vajalikud nii ELi kui tema naabrite huvides;
2. kiidab heaks ENP temaatilise mõõtme, eelkõige energia (sealhulgas eriti meetmed energiatõhususe suurendamiseks), kliimamuutuse, transpordi, telekommunikatsiooni, teadustegevuse ja infoühiskonna valdkonnas ning rõhutab selle koostöö piirkondlikku mõõdet;
3. on arvamusel, et tõhus ja vastastikku kasulik ENP peaks julgustama naaberriike, kes on huvitatud tulevases ELi liikmestaatusest, keskenduma oma ettevalmistavate püüdluste kvaliteedile ja kiirendamisele, ning tooma kaasa ELi avatuse ja toetuse vastavalt nende riikide konkreetsetele edusammudele;
4. rõhutab, et ENP tõhusus on samuti sõltuv liikmesriikide valmidusest kohaldada nende partnerriikides liidu nelja põhivabaduse aluspõhimõtteid, ja usub, et sektoriviisilisi ja piirkondlikke kokkuleppeid peaks käsitlema kui praktilisi vahendeid eesmärgi saavutamiseks;
5. palub komisjonil ja liikmesriikidel vältida ENP rahastamise ebaproportsionaalset koondumist suurtesse linnadesse;

6. rõhutab piiriüleste ja piirkondadevaheliste koostööprogrammide ning laiema, kogu ELi hõlmava teabevahetuse olulisust ENP rakendamisel ning on seisukohal, et need programmid peaksid sisaldama majanduslikke, keskkondlikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi aspekte ning edendama soolist võrdõiguslikkust ja võrdseid võimalusi;
7. kutsub üles komisjoni ning piiriüleste ja piirkondadevaheliste koostööprogrammide ja kogu ELi hõlmava teabevahetusega seotud riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke asutusi võtma vastu detsentraliseeritud lähenemisviisi, mis põhineb ühtekuuluvuspoliitika põhimõtetel, eelkõige partnerlusel ja mitmeaastasel planeerimisel, ning innustama rohkem koostööd rohujuuretasandil;
8. kutsub komisjoni, liikmes- ja naaberriike üles ergutama kodanikuühiskonna ning kohalike ja piirkondlike asutuste kaasamist ENP rakendamisse ja järelevalvesse; juhib tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika kontekstis partnerluse põhimõtte rakendamisel saadud positiivsetele kogemustele; palub seetõttu komisjonil korraldada liikmesriikide ja naaberriikide ametiasutuste vahel ühtekuuluvuspoliitika ja ENP rakendamisega seotud kogemuste vahetust;
9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid ENP nähtavuse tagamiseks;
10. kutsub komisjoni üles töötama välja suunised kohalikele ja piirkondlikele asutustele nende konkreetse rolli kohta ENP tegevuskavade rakendamisel ja ENPd edasi arendama;
11. kutsub komisjoni ning riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke asutusi üles käivitama sõpruslinnade ja -piirkondade programme ning toetama neid programme piisavalt, et parandada kohaliku ja piirkondliku tasandi haldussuutlikkust naabermaades, samuti et edendada kodanikuühiskonna vahetusprogramme ja väikeprojektide algatusi;
12. osutab intensiivse piirkondliku koostöö tähtsusele piiri- ja immigratsioonikontrolli vallas;
13. peab oluliseks kohaliku piiriliikluse ja elanikkonna erirühmade (sh õpilased, teadlased, kunstnikud, ärimehed ja ajakirjanikud) viisanõuete tõhusat lihtsustamist, et ergutada majanduslikku, keskkondlikku, sotsiaalset ja kultuurilist arengut liiduga piirnevates piirkondades ning vähendada kõigi hüvanguks ebavõrdsust ELiga piirnevatel aladel;
14. on seisukohal, et ENP peaks hõlmama ka koostööd loodusõnnetuste ennetamisel ja nendega ühiselt tegelemisel, ning julgustab liikmesriike ja piirkondlikke ning kohalikke asutusi lisama selle aspekti nende piiriülestesse koostööprogrammidesse;
15. tuletab komisjonile meelde, et ta lisaks oma Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavasse aastaaruandesse ühenduse abi rakendamise kohta – esimene selline aruanne peaks valmima 2007. aasta lõpuks – hinnangu Euroopa naabruse ja partnerluse instrumendi kohta piiriülese koostöö valdkonnas, sealhulgas teabe kohalikul ja piirkondlikul tasandil osalusest riigi kohta, erinevate ühiste tegevusprogrammide ning vastava detsentraliseeritud suutlikkuse tõstmise kohta.

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa naabruspoliitika arendamine	
Menetluse number	2007/2088(INI)]	
Vastutav komisjon	AFET	
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	REGI 26.4.2007	
Tõhustatud koostöö – istungil teada andmise kuupäev		
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Tunne Kelam 12.4.2007	
Endine arvamuse koostaja		
Arutamine parlamendikomisjonis	25.6.2007	28.6.2007
Vastuvõtmise kuupäev	17.7.2007	
Lõpphääletuse tulemused	+: 43 -: 0 0: 1	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alfonso Andria, Stavros Arnautakis, Elspeth Attwooll, Tiberiu Bărbulețiu, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Wolfgang Bulfon, Bairbre de Brún, Vasile Dîncu, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Pedro Guerreiro, Zita Gurmai, Marian Harkin, Jim Higgins, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Rumiana Jeleva, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Mario Mantovani, Sérgio Marques, James Nicholson, Lambert van Nistelrooij, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Pierre Pribetich, Wojciech Roszkowski, Elisabeth Schroedter, Grażyna Staniszevska, Kyriacos Triantaphyllides, Oldřich Vlasák	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jan Březina, Den Dover, Jill Evans, Emanuel Jardim Fernandes, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Samuli Pohjamo, Christa Prets, Károly Ferenc Szabó	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Péter Olajos, Thomas Ulmer	
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	...	

5.10.2007

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta
(2007/2088(INI))

Arvamuse koostaja: Adina-Ioana Vălean

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kinnitab Euroopa naabruspoliitika otsustavat tähtsust inimõigustel, demokraatial ja õigusriigi põhimõtetel rajaneva stabiilsuse, julgeoleku, heaolu ja hea valitsemistava koosluse tugevdamisel; usub seetõttu, et EL peaks Euroopa naabruspoliitika raames aitama täiendavalt kaasa suutlikkuse tõstmise parandamisele Euroopa naabruspoliitika riikides vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal võimendatud konkreetsete meetmete abil, näiteks pakkudes tehnilist abi ja koolitades selliseid isikuid, nagu kohtunikud, politsei- ja tolliametnikud;
2. tuletab meelde, et see eesmärk on ELi ja tema naabrite vastastikustes huvides, sest Euroopa naabruspoliitika aitab kaasa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevale Euroopa alale, edendades inimõiguste austamist ja eelkõige õigust sõnavabadusele, rände haldamist ning võitlust terrorismi, organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse ja korrupsiooni vastu;
3. tervitab Euroopa naabruspoliitika arendamise algatust, mis annab partnerriikidele uusi stiimuleid; usub, et see peaks jääma piisavalt paindlikuks, pakkudes igale naabrile sobilikku lähenemisviisi; rõhutab, et ELi suhete süvendamine iga riigiga peaks sõltuma selle pühendumusest ühistele väärtustele ja kokkulepitud prioriteetide rakendamisest;
4. rõhutab, et põhiõiguste austamine ja liikmesriikide rahvusvahelistest kohustustest kinnipidamine, eriti nendest, mis on heaks kiidetud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni raames, peaksid olema suhete keskmes kõikide Euroopa naabruspoliitika partnerriikidega;

5. väljendab muret selle üle, et mõned Euroopa naabruspoliitika partnerriigid ei kohustu piisavalt austama põhiõigusi, ja nõuab tungivalt, et partnerid tegeleksid eelkõige selliste küsimustega nagu piirangud ajakirjandusvabadusele, valitsusväliste organisatsioonide, poliitvangide hirmutamise, politsei järelevalve all olevate isikute väärkohtlemine;
6. väljendab kahetsust Euroopa naabruspoliitika kesiste tulemuste pärast demokraatia valdkonnas, mis kahjustab märgatavalt EL poliitilist usaldusväarsust ja mainet, eriti lõunapoolsetes partnerriikides; julgustab ELi minema kaugemale põhimõtete väljakuulutamisest;
7. on teadlik mõnede Euroopa naabruspoliitika riikide Euroopaga seotud püüdlustest; tuletab meelde, et Euroopa naabruspoliitika Euroopa välispoliitika osana on edaspidigi lahus Euroopa Liidu liikmesuse küsimusest, sest selle eesmärk on kindlustada meetmed kahepoolsete suhete tugevdamiseks, toetada üleminekut kui iseenesest olulist eesmärki, ning ergutada jõukust, stabiilsust ja julgeolekut kui ühist huvi;
8. tervitab ettepanekut kaasata Euroopa naabruspoliitika partnerid ühenduse ametitesse ja programmidesse, mis on seotud justiits- ja siseasjadega, mis võiksid kiirendada reforme, edendada heade tavade vahetust ja suurendada vastastikust mõistmist ning kultuuridevahelist dialoogi;
9. kordab vajadust kiirendada koostööd nii Euroopa naabruspoliitika riikide justiits- ja siseasjade asutustega kui ka kodanikuühiskonna organisatsioonidega (ametiühingud, tööandjate organisatsioonid ja valitsusvälised organisatsioonid ning eelkõige organisatsioonid, mis töötavad naiste õiguste kaitse valdkonnas); rõhutab, et on oluline parandada Euroopa Liidu ja Euroopa naabruspoliitika riikide kodanikuühiskonna vahelist koostööd;
10. kordab üliõpilaste, teadlaste ja ametiisikute liikuvuse lihtsustamise olulisust; tuletab meelde, et taoline liikumise lihtsustamine aitab kaasa lähedasemate inimsuhete loomisele ja ELi maine parandamisele Euroopa naabruspoliitika riikides; nõuab, et sobivate viisanõuetega kaotataks piirangud Euroopa naabruspoliitika riikidest saabuvatele seaduslikele reisijatele; tervitab seetõttu arendatud Euroopa naabruspoliitikat, mis pakub uusi võimalusi seaduslikuks reisimiseks ELi; tervitab lihtsustatud viisamenetluse lepinguid Ukraina ja Moldovaga ning ühise viisataotluskeskuse loomist Moldovas, mis võiks olla katseprojekt selliste keskuste loomisele teistes partnerriikides; ergutab liikmesriike parandama oma konsulaartenuseid Euroopa naabruspoliitika riikides ja rajama ühised viisataotluskeskused;
11. tervitab kohaliku piiriliikluse korra kehtestamist, mis võimaldab piirialade elanikel säilitada ülemääraste haldustakistustega kokku puutumata traditsioonilisi kontakte;
12. on seisukohal, et tihedam koostöö piirikontrolli, rände haldamise, merel inimeste otsimise ja päästmisega seotud rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste kohustuste järgimise valdkonnas koos tagasivõtulepingutega on vajalik osana laiemast ebaseadusliku sisserände, terrorismi, organiseeritud kuritegevuse, seksuaalsetel ja muudel eesmärkidel toimuva inimkaubanduse ja uimastikaubanduse vastase võitluse strateegiast ning on viisatingimuste lihtsustamise eeltingimus;

13. avaldab kahetsust asjaolu üle, et Euroopa Liidul ei ole seitse aastat pärast Tampere programmi vastuvõtmist järjekindlat ühist sisserändepoliitikat ja et praeguse ni on peatahelepanu pööratud ebaseaduslikule sisserände, kuigi seadusliku ja ebaseadusliku rände poliitikat tuleks arendada samaaegselt ja tasakaalustatult;
14. on seisukohal, et ELi ühine sisserändepoliitika peab põhinema põhiõiguste (eriti õigus varjupaigale ja välja- või tagasisaatmise lubamatusele) austamisel, solidaarsusel, jagatud vastutusel; see tuleb välja kujundada tihedas koostöös kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega ning see peab olema seotud ühisarengu poliitikaga, mille puhul tegeldakse rände algpõhjustega, nagu näiteks vaesus, sõjad, diktatuurid, ja võetakse arvesse rännet soodustavaid ning pidurdavaid tegureid;
15. tuletab meelde tihedat seost ebaseadusliku ja seadusliku rände vahel, ebaseadusliku sisserände vastast võitlust, mis toob kaasa seaduslike sisserändekanalite parandamise;
16. tervitab komisjoni ettepanekut võtta vastu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele;
17. rõhutab vajadust edendada võimalike tulevastest Euroopa naabruspoliitika riikidest Euroopa Liitu sisserändajate haldamise organisatsioonide loomise ja asutamise programme;
18. tervitab töövõimaluste kohta ELis teavet andvate teabekeskuste avamist ja rakendamist, nagu näiteks Malis, ja soovib selliste katseprojektide laiendamist Euroopa naabruspoliitika partnerriikides;
19. kutsub ELi üles töötama välja poliitika, mis on kavandatud nii, et soodustatakse kapitali ülekannete positiivset mõju, muutes sujuvaks kapitalivood ja vältides võimalikke pettuse- ja ülemaksustamisriske;
20. tuletab meelde, et inimkaubanduse vastane võitlus peaks kuuluma Euroopa naabruspoliitika peamiste prioriteetide hulka, pöörates erilist tähelepanu haavatavate inimrühmade, nagu naiste ja laste kaitsmisele; nõuab liikmesriikide ja Euroopa naabruspoliitika riikide vahel tihedamat politsei- ja õigusalaast koostööd, et ühelt poolt parandada ennetustööd, eriti teavituskampaaniate läbiviimise abil Euroopa naabruspoliitika riikides ja liikmesriikides, ja teiselt poolt lammutada kuritegelikke ühendusi, kes saavad kasu ebaseaduslikust kaubandusest;
21. tuletab meelde, et tagasivõtulepingute sõlmimine on esmatähtis ja moodustab osa partnerlusest kolmandate riikidega võitluses ebaseadusliku rände ja inimkaubanduse vastu; tervitab seoses sellega Ukraina ja Moldovaga sõlmitud tagasivõtulepinguid;
22. avaldab kahetsust selle üle, et Ukraina ei ole veel laiendanud lihtsustatud viisamenetlust Rumeeniale ja Bulgaariale; nõuab tungivalt, et Ukraina kohaldaks viivitamata kõikidele ELi kodanikele võrdse kohtlemise põhimõtteid; tervitab EÜ otsust lükata lepingute ratifitseerimine kuni kõnealuse küsimuse lahendamiseni edasi; nõuab kõnealuste lepingute kiiret rakendamist ja nende üle asjakohase järelevalve teostamist;

23. on seisukohal, et kahepoolseid ja mitmepoolseid lepinguid asendavad ELi tagasivõttulepingud Euroopa naabruspoliitika programmi alla kuuluvate riikidega tuleks vastu võtta täiesti läbipaistvalt ja järgides rahvusvahelisi konventsioone, sealhulgas Genfi konventsiooni, välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet ning piinamise ja muul julmal, ebainimlikul või inimväärikust alandaval moel kohtlemise ja karistamise vastast ÜRO konventsiooni;
24. teeb Euroopa Komisjonile ettepaneku avaldada igal aastal ELi tagasivõttulepinguid käsitlev hindamisaruanne ja esitada vajaduse korral lepingute täiustamise ettepanekuid ning kaasata Euroopa Parlament täielikult kõnealusesse protsessi;
25. tuletab meelde, et piirikontrolli tõhususe parandamine on ülioluline ebaseadusliku rände, terrorismi, organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas inimkaubanduse, uimastikaubanduse ja võltsimise vastases võitluses; usub, et Euroopa naabruspoliitika pakub hea raamistiku meie naaberriikide aitamiseks nende välispiiride kindlustamisel selliste ohtude vastu;
26. on seisukohal, et piirikontrolli tuleb läbi viia liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus, sealhulgas jagada ELi välispiiride haldamise koormust;
27. rõhutab, et viisa- ja piirikontrollipoliitikaga ei ole seotud mitte ainult julgeolekualane, vaid ka välispoliitiline mõõde, mis loob ELile halva maine;
28. tervitab soojalt FRONTEXi asutamist ning FRONTEXi, Euroopa naabruspoliitika riikide ja muude kolmandate riikidega tehtava koostöö alustamist; julgustab täiendavate lepingute sõlmimist kõnealuste Euroopa naabruspoliitika partnerriikidega; rõhutab vajadust seda koostööd tugevdada ja suurendada FRONTEXi rahastamist; kutsub kõiki liikmesriike üles oma lubadustest kinni pidama ja varustama FRONTEXit kõikide logistiliste ja inimressurssidega, mida see vajab oma ülesannete täitmiseks;
29. tuletab meelde, et tõhusat terrorismivastast, ebaseadusliku sisserände ja naaberriikides esineva ja sealt pärit organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust ei ole võimalik läbi viia, kaasamata kõiki, nii komisjoni kui ka liikmesriikide endi vahendeid ja ka teisi ELis asuvaid ja rahvusvahelisi osalejaid;
30. kinnitab veel kord, kui tähtis on koostöö tõhustamine Euroopa naabruspoliitika riikidega terrorismivastases võitluses, eriti koostöö arendamisel Europol ja Eurojustiga, et luua vastastikust usaldust ja jagada häid tavaid; nõuab tungivalt, et Euroopa naabruspoliitika riigid tõstaksid oma andmekaitse taset, et lähendada õigusakte ja praktikat kooskõlas ELi andmekaitsestandarditega eeltingimusena edasiseks koostööks kõnealuses valdkonnas; tuletab meelde, et kõik terrorismivastased ühismeetmed peaksid olema täielikult kooskõlas seaduslikkuse, proportsionaalsuse ja tõhususe põhimõttega;
31. tuletab meelde, et Euroopa naabruspoliitika annab suurepärase raamistiku piirkondlikule ja allpiirkondlikule koostööle; nõuab tugevdatud piirkondlikku koostööd küsimustes, mis puudutavad vabadust, turvalisust, õigust ja eelkõige piirihaldust, rännet ja varjupaigaga seotud küsimusi, võitlust organiseeritud kuritegevuse, inimkaubanduse, ebaseadusliku sisserände, terrorismi, rahapesu ja uimastikaubanduse vastu ning samuti politsei- ja

- õigusalast koostööd; on seisukohal, et piirkondlik koostöö ja piirkondlike võrgustike loomine sellistes küsimustes võiks rajaneda saadud kogemustel, mida on saadud muu hulgas Söderköpingi protsessi raames, mis hõlmab ühelt poolt Valgevenet, Moldovat ja Ukrainat ja ELi poolt Eestit, Ungarit, Lätit, Leedut, Poolat, Rumeeniat, Slovakkia ja Rootsit;
32. tervitab uut piirkondlikku koostööalgatust „Musta mere sünergia”, mis täiendab Euroopa naabruspoliitikat Musta mere piirkonnas, tehes muu hulgas ettepaneku parandada piirihalduse ja tolli koostööd piirkondlikul tasandil ning ergutada kodanikuühiskonnaga peetavat piirkondlikku dialoogi; on seisukohal, et töö tugevdatud ja järjekindla osaluse nimel Musta mere piirkonnas võiks rajaneda Barcelona protsessi ja Põhjamõõtmelise raames saadud kogemustele; nõuab, et kõnealuse piirkondliku lähenemisviisi prioriteetid peaksid olema vabadus, õigus ja turvalisus, demokraatia, rahvusvahelise õiguse austamine ja kodanikuühiskonna koostöö;
  33. kinnitab taas seda, kui suur tähtsus on Euroopa naabruspoliitikal, mis on asjakohane raamistik dialoogile ja meetmetele, mille eesmärk on leida lahendus sellistele külmutatud konfliktidele nagu Transnistria; ; on seisukohal, et õigusriigi põhimõtete puudumisel kujutavad sellised külmutatud konfliktid nn musti auke organiseeritud kuritegevusele, terrorismile, inimkaubandusele ja uimastikaubandusele ning on ebakindluse allikas; kutsub seetõttu üles tugevdama Euroopa naabruspoliitika partnerriike ühendavaid piirkondlikke algatusi, mis võimaldavad leida sellistele konfliktidele ühiseid lahendusi;
  34. väljendab kahetsust, et eesistujariik ei konsulteerinud piisavalt Euroopa Parlamendiga ühise välis- ja julgeolekupoliitika peamistes aspektides ja põhilistes valikuvõimalustes, nagu näeb ette Euroopa Liidu lepingu artikkel 21;
  35. palub nõukogu eesistujariigil ja komisjonil teavitada paremini Euroopa Parlamenti läbirääkimiste ajal, mis käsitlevad lepinguid Euroopa naabruspoliitika valdkonnas, ja võtta arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklitega 39 ja 21 ning EÜ asutamislepingu artikliga 300;
  36. kutsub nõukogu ja komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamenti paremini ja korrapärasemalt Euroopa naabruspoliitika riikidega sõlmitavate viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingute alaste läbirääkimiste ajal, kohaldades Euroopa institutsioonide vahelise heas usus tehtava koostöö põhimõtet;
  37. nõuab ELi paremat koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Euroopa Nõukogu, et kasutada täielikult ära nende eriteadmisi sellistes valdkondades, nagu inimõigused, teavitustegevus, küberkuriteod, bioetika, ebaseaduslik kaubandus, organiseeritud kuritegevus jne;
  38. toetab ideed luua Euroopa naabruspoliitika idapiirkonna parlamentaarne assamblee, järgides olemasoleva Euroopa-Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee mudelit;
  39. tervitab Euroopa naabruspoliitika instrumendi loomist, mis on paindlikum ning võimaldab uusi koostöövorme ja edusamme naabruspoliitika investeerimisfondi suunas, mis peaks keskenduma kindlatele koostöö valdkondadele, eelkõige piiriülesele koostööle;

40. kutsub komisjoni üles koordineerima oma rahalisi vahendeid ja poliitika analüüsivõimet vastavalt rahvusvaheliste rahandusasutuste (EIP, EBRD, Maailmapank) omadele, et luua sünergiaid reformide vastavatele tingimustele kohandamisel ja nende stimuleerimisel Euroopa naabruspoliitika tegevuskavade kohaselt.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	3.10.2007
Lõpphääletuse tulemused	+ : 26 - : 3 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Alvaro, Philip Bradbourn, Michael Cashman, Carlos Coelho, Fausto Correia, Panayiotis Demetriou, Bárbara Dührkop Dührkop, Kinga Gál, Roland Gewalt, Jeanine Hennis-Plasschaert, Lívia Járóka, Magda Kósáné Kovács, Barbara Kudrycka, Esther De Lange, Henrik Lax, Kartika Tamara Liotard, Sarah Ludford, Viktória Mohácsi, Martine Roure, Søren Bo Søndergaard, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Ioannis Varvitsiotis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Inés Ayala Sender, Edit Bauer, Maria da Assunção Esteves, Ona Juknevičienė, Jean Lambert, Antonio Masip Hidalgo, Siiri Oviir, Eva-Britt Svensson
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa naabruspoliitika arendamine		
Menetluse number	2007/2088(INI)		
Vastutav komisjon	AFET		
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	INTA 26.04.07	REGI 26.04.07	LIBE 26.04.07
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	INTA 07.05.07		
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev			
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Charles Tannock Raimon 17.4.2007	Obiols i Germà 19.09.07	
Endine arvamuse koostaja	Panagiotis Beglitis		
Arutamine parlamendikomisjonis	13.09.07	09.10.07	22.10.07
Vastuvõtmise kuupäev	22.10.2007		
Lõpphääletuse tulemused	+: 49 -: 1 0: 2		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Christopher Beazley, Bastiaan Belder, Elmar Brok, Colm Burke, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Hélène Flautre, Hanna Foltyn-Kubicka, Michael Gahler, Georgios Georgiou, Bronisław Geremek, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Metin Kazak, Maria Eleni Koppa, Joost Lagendijk, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Vural Öger, Ria Oomen-Ruijten, Ioan Mircea Paşcu, Béatrice Patrie, Samuli Pohjamo, Bernd Posselt, Raúl Romeva i Rueda, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Jan Marinus Wiersma, Josef Zieleniec		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ryszard Czarnecki, Alexandra Dobolyi, Patrick Gaubert, David Hammerstein, Marie Anne Isler Béguin, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Rihards Pīks, Aloyzas Sakalas, Antolín Sánchez Presedo, Adrian Severin		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)			